Seizoenblad

Kwartaalblad van IVN Best

Herfst 2026

In dit nummer:

Zo groen / droog is Best
Expo Fotowerkgroep IVN Best
Wandelen in de natuur met IVN Best

IVN natuur educatie Best

Kopij winternummer 2026

insturen **vóór 1 december 2026**
aan: seizoenblad.ivnbest@gmail.com.
Het winternummer verschijnt rond 21 december.
Een artikel mag max. 500 woorden bevatten + 1 foto die als losse bijlage moet worden meegezonden.

Website

www.ivn.nl/best
webredactie: Wil Pruijsen en Jan Verduijn
e-mail webredactie: webmaster.ivnbest@gmail.com

Bestuur

Voorzitter

Annemarie Dekker
Pluisheuvel 15 - 5685 BK Best - tel. 06-83324320
e-mail: voorzitter.ivnbest@gmail.com

Secretaris

Hans Groothelm
Berk 5 - 5682 EG Best - tel. 06-57498287
E-mail: secretariaat.ivnbest@gmail.com

Penningmeester

Henk van Kessel
Rembrandtlaan 34 - 5684 AE Best
tel. 06-12461211
e-mail: penningmeester.ivnbest@gmail.com

Bestuursleden

Lotti Erkelens
e-mail: lottierkelens@gmail.com
Frits Verstappen
e-mail: fritsverstappen@onsbrabantnet.nl

Contributie / donatie

Contributie

volwassen lid	€ 26,50	per jaar
extra volwassen lid in huis	€ 14,00	per jaar
jeugdlid tot 21 jaar	€ 11,00	per jaar
bij-lid (reeds lid van een andere afdeling)	€ 15,00	per jaar

Donatie

Bij een donatie van € 15,- per jaar of hoger kan men - indien gewenst - ons kwartaalblad ontvangen.

Banknummer NL46 INGB 0003 2117 35 t.n.v. IVN afd. Best. De contributie wordt geïnd via automatische incasso. Bij betalen via automatische incasso krijgt het hoofdlid een korting van € 2,00. Men kan zich als lid of donateur aanmelden door het formulier op de website van IVN Best in te vullen. Het is ook mogelijk om contact op te nemen met het secretariaat. Dan krijg je het formulier thuisgestuurd.
Mutaties graag ook doorgeven aan het secretariaat.
Beëindigen van het lidmaatschap moet **vóór 1 december** worden gemeld.

IVN hecht grote waarde aan de privacy van de leden en beschermt uw persoonsgegevens volgens de meest recente regelgeving op dat gebied (Algemene Verordening Gegevensbescherming 2018). Lees onze privacyverklaring op de website. Voor vragen over het gebruik en/of wijzigen van uw persoonsgegevens kunt u contact opnemen met de secretaris (zie bovenstaand mailadres en telefoonnummer).

Seizoenblad

IVN Best - Herfst 2026

Bomen op apegapen

Deze zomer was biodiversiteitsverlies voor mij voor het eerst niet meer alleen een grafiek, een percentage of een alarmerend rapport. Ik zie het nu letterlijk ieder dag achter mijn huis. Bomen die ik altijd als onverwoestbaar beschouwde, hebben het zichtbaar moeilijk. Behalve dat er in ons hele land de nodige berken zijn dood gegaan, laten ook diep gewortelde oude beuken hun bladeren uit zelfbescherming midden in de zomer vallen.
Toen ik bij wat IVN'ers eens rondvroeg wat dit betekent, kreeg ik uiteenlopende reacties. Van: "Over vijftig jaar zijn er geen beuken meer in Nederland" tot: "Het komt wel weer goed, en anders is dat gewoon de natuur." Maar wat is natuur? Moeten we wel vasthouden aan inheemse soorten? Of juist ruimte geven aan soorten die beter tegen het nieuwe klimaat kunnen? Is een eventuele verdwijning van bijvoorbeeld mijn favoriete beuk echt zo erg of nu eenmaal iets dat erbij hoort?

Wat kunnen we doen? Wat is er mogelijk? Water geven vraagt tijdens extreme droogte honderden liters per grote boom, juist wanneer water schaars is. Misschien is de oplossing eenvoudiger: kappen met kappen. Bomen verdienen bescherming. Bouwplannen voor huizen of wegen kunnen we aanpassen aan bestaande bomen, niet andersom. Want een volwassen boom laat zich helaas totaal niet compenseren met jonge aanplant, zeker niet met dit soort zomers.
Wat wij kunnen doen is dit uitleggen, keer op keer. Ja, bomen zorgen soms voor bladeren in de goot en vogelpoep op de auto. Maar ze geven ons schaduw, verkoeling, waterberging en leven. En hoe groter de boom, hoe groter die waarde. Onze (klein)kinderen zullen ons er dankbaar voor zijn.

Misschien is wel de belangrijkste les van deze zomer dat we niet meer alles kunnen redden. Maar zullen we afspreken dat wat nog sterk genoeg is om te blijven staan, dat we dat voortaan laten staan? Of het nu uitkomt of niet.

Annemarie Dekker, voorzitter IVN Best

Het verschil tussen een fietspad zonder of met kleine bomen en een fietspad onder volwassen bomen zie je op de volgende pagina op de foto's die Annemarie heeft gemaakt.

Inhoud

5 Van de bestuurstafel
6 De Groenweter
7 Nachtvlindernacht
8 Wandelen in de natuur met IVN Best
10 Zo groen / droog is Best
13 Expo Fotowerkgroep IVN Best
15 Zomerwandeling Smalwater/ Kampina
16 Wandelen door De Scheeken
19 Onze activiteiten deze herfst

Het Seizoenblad

verschijnt vier maal per jaar, aan het begin van ieder seizoen.

Redactie

Wil Pruijsen
Bas Kuiper

Bezorging

Seizoenblad niet ontvangen? Stuur dan een e-mail naar seizoenblad.ivnbest@gmail.com.

Foto's

Zie pag. 14

Drukker:
Editoo B.V. te Veenendaal

Zie het verschil

Het Dopveldenpad in Heivelden, waar zelfs na 25 jaar (!) nog geen grote laanbomen voor schaduw zorgen.

Heikantpad in Heivelden waar de oude bomen bij de bouw van de wijk zijn blijven staan.

De vrijwilligers van de Werkgroep Landschapsonderhoud waren op zaterdag 5 september bezig in de Pailjaart.
Terwijl ze bezig waren ontdekten ze een zonnende hagedis.
Ze maakten de paden in de Pailjaart geschikt voor de Scholenwerkgroep. Binnenkort neemt de Scholenwerkgroep de leerlingen van de basisscholen mee naar de Pailjaart.
Foto: Martin van Gestel

Van de bestuurstafel

AUTEUR: ANNEMARIE DEKKER

Seizoenblad digitaal?

In een ALV was de vraag gesteld of we, gezien de kosten, niet beter ons Seizoenblad alleen nog digitaal kunnen maken. Daar zitten natuurlijk voor- en nadelen aan. Als eerste hebben we via de mail onze leden gevraagd wie voortaan het Seizoenblad alleen digitaal willen ontvangen. Dit waren 110 van de 175 reacties (van de 312 verstuurde mails). Deze mensen hebben nu in september hun laatste papieren Seizoenblad ontvangen en krijgen vanaf december een mail met een link naar het digitale nummer. Voor iedereen die ook digitaal wil . . . stuur een mail naar onze penningmeester. Nieuwe leden krijgen de keus: digitaal of op papier, net als onze bestaande leden overigens.

Bestuurssamenstelling

Vanwege persoonlijke omstandigheden heeft Hans Groothelm aangegeven dat hij zich terugtrekt als secretaris. Erg jammer, want hij had al het nodige opgepakt en paste goed in ons team. We hebben de taken weer onderling verdeeld en zouden het heel fijn vinden als er nog een of twee mensen in ons bestuur bijkomen. Vele handen maken immers licht werk. Eerst een half jaar meedraaien om te kijken hoe het is en waar je een bijdrage in zou willen en kunnen leveren, is altijd mogelijk. Dat is een mooie manier om met het bestuurswerk en met ons kennis te maken. We horen graag van je!

In Voor Natuur in actie op de scholen

Gelukkig is onze Scholenwerkgroep weer op sterkte en kunnen alle basisscholen meedoen aan de excursies naar de Pailjaart voor groep 6/7. Geweldig dat dit zo door kan gaan en alle kinderen in Best een keer de kans krijgen om tijdens hun basisschooltijd met ons IVN naar buiten gaan.

Waar Harrie de Haas vorig jaar nog alleen met leerlingen van de Zevensprong aan de slag was, heeft hij nu ook een heuse Groene Brigade tot zijn beschikking. Bij het schrijven van dit stukje waren net de tafels in elkaar gezet, de eerste toffe bijeenkomsten door Harrie en Lotti voorbereid en de ouders via een app-groep aangesloten. Fantastisch dat we dit samen met Stichting Best Onderwijs zo kunnen doen. We wensen al deze leerlingen van Best heel veel plezier!

En dan nog...

- Zijn de voorbereidingen voor 2027 bij alle werkgroepen in volle gang.
- Gaat de Natuurgidsenopleiding Het Groene Woud in september 2026 van start met wel zes nieuwe aankomende gidsen van IVN Best.
- Gaat onze basiscursus Groen op 29 september weer verder. Vergeet je vooral niet op te geven!
- Is er een fototentoonstelling van de Fotowerkgroep in 't Tejaterke op 10 en 11 oktober. Op zaterdag zijn de openingstijden van 13.00 tot 17.00 uur en op zondag van 14.00 tot 17.00 uur.

Over foto's gesproken: als je leuke foto's hebt gemaakt in onze natuur, bij een IVN-activiteit, of gewoon in je achtertuin en je wilt ze delen via IVN Best . . . Altijd leuk! Stuur ze naar pr.ivnbest@gmail.com

Op zaterdag 17 oktober hebben we een uitje voor onze actieve vrijwilligers naar het Vogelrevalidatie centrum in Zundert. We willen graag zo snel mogelijk weten wie er allemaal meegaan om te kijken of we met een bus kunnen gaan. Geef je dus snel op bij Frits, Annemarie of penningmeester.ivnbest@gmail.com.

ALGEMENE LEDENVERGADERING

Op **dinsdag 10 november** om 20.00 uur in 't Tejaterke, Max de Bossustraat 1 in Best.

Alle leden van IVN Best krijgen een uitnodiging met agenda.

Heb je toevallig een goed netwerk bij bedrijven in de omgeving met een groen hart? Dan wil je misschien wel donateurs werven voor IVN Best. Meer info bij voorzitter.ivnbest@gmail.com.

De Groenweter

AUTEUR: HARRIE DE HAAS

Misschien een wat vreemde term maar als je de website van IVN Best eens goed bekijkt kom je dit tegen: Om natuur een vanzelfsprekend onderdeel van de schooldag te maken is IVN Natuureducatie de samenwerking aangegaan met 12 pionierscholen. Deze scholen erkennen de noodzaak en zijn al actief bezig met het realiseren van een natuurrijke schoolomgeving. Een van die scholen is De Zevensprong in Best. Op deze school is ook onze IVN groen(w)eter Harrie de Haas actief.
En die laatste dat ben ik. En ik wil jullie graag meenemen in het werk van de groenweter. En groenweter wordt je niet zomaar. Geen sollicitatie maar gewoon puur toeval.

Nieuw initiatief

Het zal ergens in de winter van 2024 geweest zijn dat ik eens heel voorzichtig de vraag stelde: "Doen scholen hier in Best iets aan de Nationale Tuinvogeltelling?" En eigenlijk was dat (nog) niet zo. Maar ik moest maar eens contact opnemen met De Zevensprong. Zij zijn immers een groene school en misschien past dit daar wel. Een lang verhaal kort, met heel veel enthousiasme hebben ze vogels geteld rondom de school. Men was onder de indruk blijkbaar dat gevraagd werd of ik nog iets meer over vogels wilde komen vertellen. En wie ben ik dan om nee te zeggen.
En zoals zo vaak, van het een komt het ander. Ik werd gevraagd of ik het leuk zou vinden iedere week iets te komen doen of vertellen over de natuur in de breedste zin van het woord. Kortom daar te komen als groenweter. Dus iedere donderdag aan de slag met een aantal leerlingen met onderwerpen die alles met de natuur te maken hebben. En in principe van groep1 t/m groep 8. Nu ben ik met pensioen en heb ik dus (blijkbaar) heel veel tijd maar wel de afspraak gemaakt dat wanneer ik iets anders voor handen heb dit dan weleens voorrang kan krijgen.

Naar buiten

Hoe gaat het nu in zijn werk? Er is een rooster gemaakt en dat houdt in dat op donderdag 6 groepen afzonderlijk van elkaar mee gaan met de groenweter. Nu denk je misschien dan komen nooit alle groepen aan de beurt en dat klopt. Er is een rooster voor groep 1 t/m 4 en eentje voor groep 5 t/m 8. En dan mogen er iedere keer 5 of 6 leerlingen mee. De leerkrachten houden bij wie er mee mag, zodat er een eerlijke verdeling is. En ik kan je zeggen dat de animo onder de leerlingen prima is. Ik heb nog nooit meegemaakt dat er geen 5 of 6 leerlingen meegingen. Vaak wil bijna de gehele klas mee.

En wat staat er dan zoal op het programma? De regel is dat we eigenlijk zoveel mogelijk naar buiten gaan. Ze moeten de dingen ook kunnen ervaren. Plaatjes zijn leuk maar dingen ook zelf zoeken, onderzoeken, determineren, planten en maken is veel leuker. De dingen die we doen, zijn dan ook divers. Van het zoeken en op naam brengen van bodemdiertjes, onkruid wieden in de schooltuin, maken van voederhuisjes tot het opruimen van de schoolomgeving. En natuurlijk, indien mogelijk, inspelen op buitenkansjes. Denk aan het maken van een iglo als er sneeuw ligt, het zoeken van paddenstoelen in de herfst en natuurlijk vogels tellen voor de Nationale Tuinvogelstelling.

Kortom het is gewoon super gaaf om met kinderen in de natuur bezig te zijn. Zij zijn toch onze toekomst en kennis van de natuur is iets wat in de toekomst geborgd moet blijven en op deze manier proberen we de kinderen dit bij te brengen. Op een speelse manier waarin het zelf doen en ontdekken op de eerste plaats staat.
Nu is het een enkele school die dit doet maar hoe mooi zou het zijn wanneer we meerdere scholen zo ver zouden krijgen ook dergelijke activiteiten te ontplooien. En natuurlijk is er overal aandacht voor de natuur en zijn er leuke projecten, maar . . .

Hopelijk heb ik een beetje kunnen uitleggen wat ik de afgelopen anderhalf jaar heb gedaan als groenweter. Natuurlijk heb ik niet alle activiteiten genoemd maar hopelijk heb je een beetje een beeld gekregen.

Nachtvlindernacht

AUTEUR: IVON VAN DER PASCH

Op vrijdag 21 augustus heeft IVN Veldhoven een nachtvlindernacht georganiseerd. Samen met mede IVN-natuurgids Marjel ben ik daar naartoe geweest. De avond begon om 21.00 uur en werd gehouden in de bijentuin van St. Ambrosius te Veldhoven.
In Nederland leven ongeveer 2.400 soorten nachtvlinders, waarvan er 100 ook overdag vliegen. Met een wit laken en een sterke lamp werden de vlinders gelokt. In het begin was het nog te licht, maar naarmate het donkerder werd, kwamen er steeds meer vlinders op het verlichte doek af. De vlinders die in de schijnwerpers kwamen, werden door IVN-ers op naam gebracht. Uiteindelijk zijn er 19 verschillende gedetermineerd.
Het was een leerzame avond en leuk om ook eens een activiteit van derden mee te maken.

Gestreepte goudspanner - Foto Marjel van Dijk

Purpermot - Foto Marjel van Dijk

Lieveling - (dagactieve) nachtvlinder - Foto Ivon van der Pasch

Nachtvlinder - Foto Lou van der Aa

Volg IVN Best op Facebook en Instagram!

www.facebook.com/ivnbest + www.instagram.com/ivnbest

Als je een facebook- of instagramgebruiker bent, doe je de vereniging een plezier om reacties achter te laten en onze items te delen.

Wandelen in de natuur met IVN Best

AUTEUR: MARJEL VAN DIJK EN MARIJKE ABRAHAMS

oftewel hoe een IVN-wandeling tot stand komt

Het motto van IVN Best is de natuur en het landschap te laten beleven door per jaar 28 wandelingen aan te bieden, maar: wat komt daar eigenlijk bij kijken?
Deelnemers aan een wandeling hebben vaak geen idee wat er allemaal voor nodig is om een fijne wandeling aan te kunnen bieden. Alles begint met de wetenschap dat vóór 1 november van het lopende jaar álle activiteiten van héél IVN Best voor het komende kalenderjaar bekend moeten zijn bij de makers van het jaarprogramma. Dus vóór die datum moeten er al bergen werk verzet zijn door heel wat vrijwilligers van onze vereniging.

Jaarprogramma maken

De totstandkoming van 28 natuurwandelingen
De Publiekswandelingen (12), Beleef-de-Seizoenen-wandelingen (12) en Best-Kort-wandelingen (4) hebben elk een eigen contactpersoon. Die benaderen vlak na de zomervakantie alle 17 gidsen met de vraag of, hoeveel en welke wandelingen zij in het komende jaar willen leiden. Voor een deel van de wandelingen is al bepaald in welke gebieden gewandeld gaat worden. Daarbij wordt rekening gehouden met het seizoen waarin de wandeling plaatsvindt. Het ene gebied is in het voorjaar mooier door voorjaarsbloeiers of de ontluikende natuur, terwijl een ander gebied juist in de herfst aantrekkelijk is vanwege paddenstoelen of herfstkleuren. Sommige terreinen zijn dermate droog dat er het hele jaar door gewandeld kan worden, terwijl voor andere terreinen juist laarzen nodig zijn.

Gids Henk vertelt over spechtgaten in boomstammen.
Foto: Marjel van Dijk

De besluitvorming over alle wandelingen
De coördinator van de Werkgroep Wandelingen nodigt alle natuurgidsen uit voor een vergadering begin oktober. Door de gedegen voorbereiding lukt het vaak om in die ene vergadering alle wandelingen definitief te maken. Met elkaar bieden we vervolgens een divers aanbod van wandelingen in Best en omgeving aan.

Praktisch en inhoudelijk

We zijn er nog niet . . . want dan volgt de praktische voorbereiding
Met minimaal twee gidsen wordt van tevoren een route uitgestippeld. Afhankelijk van het type wandeling ligt de afstand tussen de 3 en 6 km. Onderweg wordt voor 16 wandelingen naar een geschikte horecagelegenheid gezocht en daarmee afspraken gemaakt. Bij de publiekswandelingen op zondag of op een doordeweekse avond wordt géén ‘nazit’ gehouden.

Om wandelingen onder de aandacht te brengen schrijven de gidsen een maand van tevoren een wervend artikeltje. De afdeling PR van IVN Best zorgt voor de verspreiding in de eigen Nieuwsbrief, op de website en op sociale media, in Groeiend Best en het Eindhovens Dagblad.

Foto gemaakt bij de Wandeling Duits Lijntje door Lana en Peter Voetman

Een van de gidsen krijgt de aanmeldingen voor de wandeling binnen van de webmasters van onze website en ook de deelnemers krijgen een bevestiging van hun aanmelding. Soms krijgen ze ook nog een mail van de gidsen met speciale informatie (zoals schoeisel, wijziging startplaats, hitte- of anti-insecten maatregelen). De precieze startlocatie van de wandeling staat aangegeven, maar om te carpoolen wordt er vaak ook vanaf Prinsenhof gestart.
Na afloop van een wandeling vult een van de gidsen een afrekenstaat in voor onze penningmeester. Soms schrijft een van de deelnemers een verslag van de wandeling voor het Seizoenblad en vaak worden er foto's op de website geplaatst.

De inhoudelijke voorbereiding
De meeste van onze gidsen hebben een Groene Woud gidsenopleiding van 1,5-2 jaar gevolgd, die om de 2 tot 3 jaar in wordt aangeboden en die goedgekeurd is door IVN landelijk. Daarin leren onze gidsen de fijne kneepjes van het vak.

De gidsen verzamelen informatie over het gebied waar ze gaan lopen. Die kan komen uit ons eigen archief of moet elders worden verkregen. Bijvoorbeeld bij eigenaren van een grondgebied zoals een gemeente, Brabants Landschap en Natuurmonumenten.
Of ze zoeken in boeken en op internet. Er wordt een aantal keren voorgewandeld. Zijn er meer dan 15 deelnemers, dan wordt de groep vaak gesplitst. Zo kan iedereen goed horen wat de gids vertelt.

Vermeldenswaard

Deze relatief kleine groep vrijwilligers neemt naast de eigen wandelingen ook wandelingen op aanvraag op zich en een aantal gidsen schiet Brabants Landschap in het najaar te hulp bij de bronstexcursies naar de edelherten.
Een keer per jaar gaat deze groep op pad naar een natuurgebied dat we niet kennen. Zo hebben we met IVN Uden in de Maashorst gelopen en heeft IVN Nuenen het Nuenens Broek voor ons ontsloten.

Zo groen / droog is Best . . .

AUTEUR: MARIJKE ABRAHAMS

Jarenlang heb ik de rubriek 'Zo groen is Best' geschreven, waarin ik vier keer per jaar het natuurbeleid van de gemeente onder de loep nam. In het verstedelijkte Best was dat vaker een kritische noot maar er waren ook positieve zaken te melden. De ontwikkeling van het natuurpark in De Vleut, de jaarlijkse boomfeestdag en de inrichting van de Groene Broekbeemd. Door veel veldonderzoek hebben we ons ook ingezet voor het Langven en de overige vennen op de Nieuwe Heide. Het natuurgebied verdroogt en het beheer is de laatste 10 jaar gericht op de vernatting van het vennencomplex op de Nieuwe Heide.

In 2025 leek het beheer zijn vruchten af te werpen. Het najaar van 2023 en het voorjaar en zomer van 2024 waren nat. Begin 2025 stond het waterpeil van het Langven hoog en het zag er gunstig uit voor kikkers en padden en insecten. Uiteraard ook voor vogels. De zwaluwen scheerden die zomer massaal over het ven.
Na een droge winter 25/26 met wel een dik pak sneeuw sloeg de droogte van het ven in het voorjaar snel toe.

Langven begin 2025

Begin maart was het al vrij warm met veel zonuren. De eerste bosbranden waren er in Nederland. De zomer kende ongekende hete dagen boven de dertig graden. Een heide/vennenbiotoop is zeer dynamisch. De temperatuur op de heide loopt nogal aardig op. Een zonnesteek heb je zo opgelopen. Heideplanten zijn dit jaar verschroeid. Ik loop elke week wel naar het Langven en zag dat begin augustus het Langven droog stond. Ik heb een foto naar Rimbaud Lapperre (hydroloog) gestuurd. Rimbaud houdt als vrijwilliger al 15 jaar de grondwaterstand bij.

Het Langven valt wel regelmatig gedeeltelijk droog maar ik heb de afgelopen 50 jaar nog nooit het westelijk deel leeg gezien. In dit deel ontdekte ik vroeger nog veenmos maar dat is verleden tijd.

Het drooggevallen ven was een mooie gelegenheid om het ven op te schonen. Rimbaud, zijn zoon Sil en ik hebben stenen, schoenen, prikkeldraad en veel hout met een kruiwagen uit het ven gereden. Een dag later kreeg Best na 8 weken hitte een flinke regenbui (15mm) en scheerden de zwaluwen over de kleine plasjes water. We houden hoop.

Langven - bodem augustus 2026

Het opschonen van het Langven

De foto's zijn gemaakt door Marijke Abrahams

Langven augustus 2026

Langven - Peilschaal

Langven - Rimbaud in actie

Rimbaud, Sil en Marijke aan het opschonen

- advertentie -

- advertentie -

- advertentie -

- advertentie -

- advertentie -

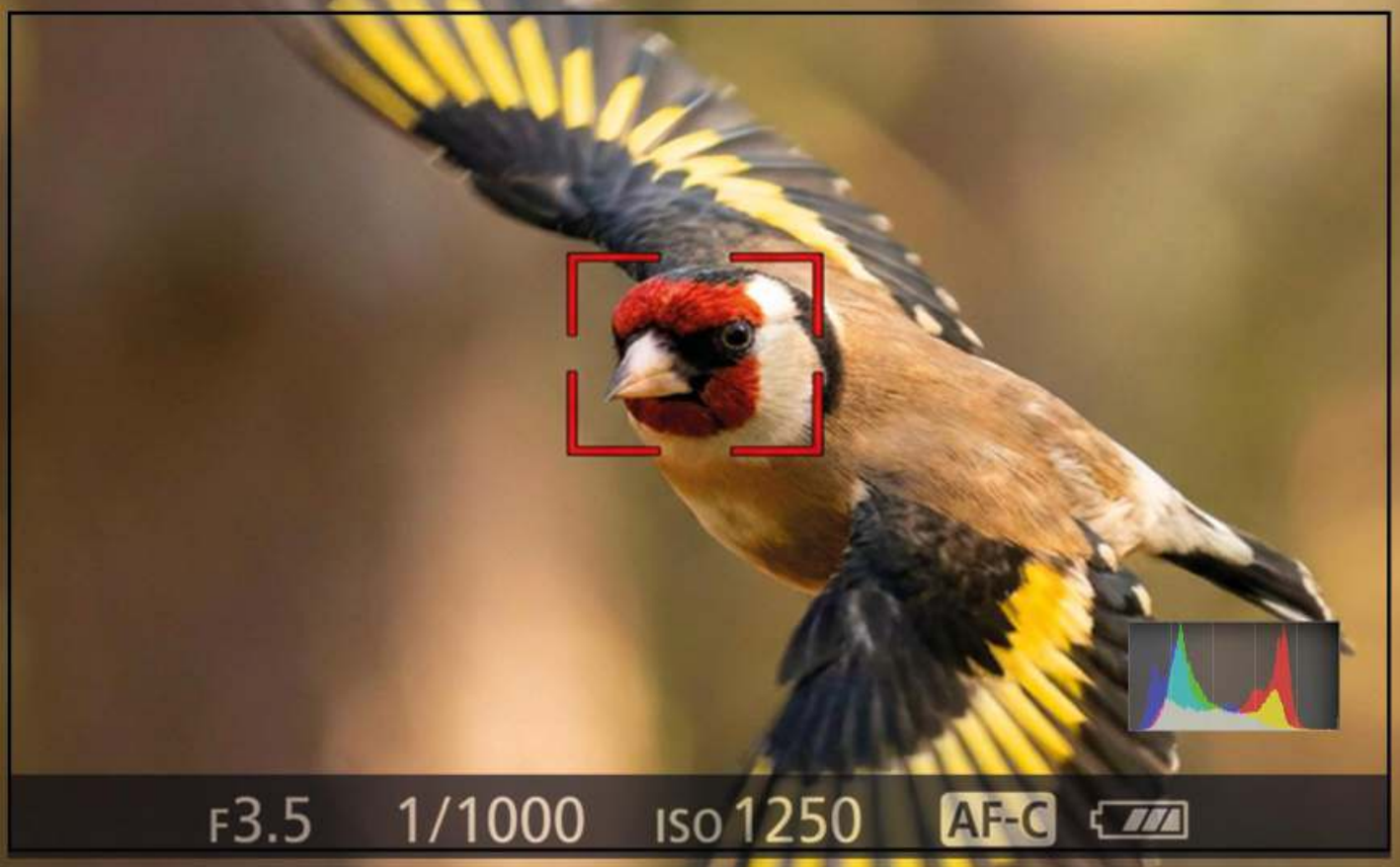

- advertentie -

Gratis toegang

EXPO

FOTOWERKGROEP IVN BEST

zaterdag 10 oktober 2026 van 13.00 tot 17.00 uur
zondag 11 oktober 2026 van 14.00 tot 17.00 uur

‘Natuur in Beeld’

De werkgroep Natuurfotografie van IVN Best exposeert foto’s die gemaakt zijn in de natuur in Nederland.

ivn natuur educatie
Best

Locatie: ‘t Tejaterke, Max de Bossustraat 1, Best

ivn.nl/afdeling/best

De foto's in dit Seizoenblad

De foto's op de voor- en achterpagina zijn gemaakt door de leden van de Werkgroep Natuurfotografie van IVN Best. In dit herfstnummer staan de volgende foto's:

Voorpagina

Foto gemaakt door Anja Langendoen

Achterpagina

Boven: Wilma Burema - Paddenstoel
Links midden: Wilma Burema - Kruisspin
Links onder: Ivon van der Pasch - Gewone zwavelkop
Rechts midden: Lou van der Aa - Edelhert Best Pailjaart
Rechts onder: Ad van der Vleuten - Heerenbeek

Nieuwe leden

Anita Stegwee
Annemiek Monhemius
Frans Weteling
Marian Karremans
Maria Brands
Jolanda Schmetz
Rob Guerand

Welkom bij onze vereniging !

Gebr. PETERS
Boomrooierij
Sint-Oedenrode

- advertentie -

Mede dankzij al onze adverteerders kunnen we vier keer per jaar een mooi blad maken. Dank jullie wel! Nieuwe adverteerders zijn altijd zeer welkom. Laat het ons weten, secretariaat.ivnbest@gmail.com.

Zomerwandeling Smalwater/Kampina

AUTEUR: ANJA ROBBEN

Het was al lang geleden, dat ik heb meegelopen met een IVN-wandeling, maar nu had ik er wel tijd voor en ook echt zin in . . . en het was een heerlijke ervaring!
Het was vrijdagmiddag 7 augustus en we werden door de gidsen Kathy Hesen en Petra van Dorp fijn opgevangen bij Prinsenhof in Best. De wandelaars werden in auto's verdeeld en later zagen we andere wandelaars die direct naar de parkeerplaats Kempseweg/Annadreef in Boxtel waren gekomen.

Deze wandeling is de zomerwandeling van de 'Beleef-de-seizoenen-wandelingen'. Een mooi idee om zo een gebied in verschillende seizoenen te bekijken en ervaren! Er werd ook verwezen naar bv de lentewandeling toen de poel vol water stond en omringd was door kleine plantjes en boompjes; nu was de poel bijna droog en waren de planten en bomen flink gegroeid!
Ik zag dat het gebied hier nog aardig groen was door de wat lagere ligging; dat was fijn om te zien. Vandaag was het ook heerlijk weer om te wandelen en rond te kijken in dit mooie groen.

We zagen de giftige aardappelbovisten en kregen uitleg over hun symbiose met de bomen. Ook over het verschil tussen de berenklauw (platte schermen, gegroefde stengels, gevaarlijk voor mens en hond) en de engelwortel (koepelvormige schermen, gladde rood uitlopende stengels).
De vele blauwe sleepruimen van de sleedoorn zagen er prachtig en heerlijk uit! Helaas zijn ze pas te eten na de 1e nachtvorst als hun velletjes zacht zijn voor jam of gelei of pruimenbrandewijn.

We liepen fijn in het groen over een smal paadje langs een beek; een deel van de Beerze die hier Smalwater heet. Er was gelukkig nog overal water in de beek al was het wel lager geworden door de droogte.
We kwamen langs een veld waar net geoogste uien droogden; dat roken we toen de wind onze kant uitkwam.

Foto: Ivon van der Pasch

Langs de weg kregen we uitleg over de hengel; een halfparasiet plantje dat water en voedingsstoffen steelt van de grote bomen waar hij tussen staat zoals de eiken. Hij boort in de wortels van zijn gastheer en steelt daar voedingsstoffen en water. We zagen ook velden met veel rode klaver; die er nog goed bijstond door zijn lange wortels.

Na de wandeling ging een deel van de groep nog wat drinken in Lennisheuvel; een gezellige afsluiting van een prachtige middag!
Complimenten voor de gidsen Petra en Kathy en . . . tot volgende keer!

De Beleef-de-seizoenen-herfstwandeling naar dit gebied is op donderdag 5 november.

Foto: Ivon van der Pasch

Wandelen door De Scheeken

AUTEUR: PETER STAMPS

Het is zondag 19 juli en om 10.00 uur (stipt op tijd) nemen de gidsen Marjel van Dijk en Ivon van der Pasch een groep van 19 belangstellenden mee voor een wandeltocht door De Scheeken. Marjel geeft een kort introductieverhaaltje over dit gebied en dan vertrekken we voor een flinke wandeling die 7 km lang bleek te zijn.
Dit gebied tussen Best, Liempde en Sint-Oedenrode is vermaard onder meer vanwege de zeer vochtige en rijke kalkhoudende bodem. De leemlagen in de ondergrond zorgen ervoor dat het hemelwater bijna niet kan wegzakken en zich via slootjes en beekjes een weg moet zien te vinden. Dit vormt een uniek en ideaal leefmilieu voor de vele slakkensoorten die hier voorkomen. De Scheeken is een slakkenparadijs, want het is het slakkenrijkste gebied van Nederland.

Dit jaar is er lang weinig regen gevallen. De stoffige zandpaden, de droge slootjes, poelen en beekjes tonen aan hoe uitzonderlijk droog het er nu is. De Scheeken behoort tot Het Groene Woud. In het voorjaar van 2017 zijn in een omheind gedeelte meerdere edelherten uitgezet. Die hebben zich inmiddels met succes voortgeplant en nu lopen er circa 70 edelherten rond. In het najaar, tijdens de bronstijd worden in nauwe samenwerking met Brabants Landschap door IVN- gidsen wandelingen verzorgd om burlende herten te zien en horen.

De Scheeken is een slakkenrijk gebied. Zwartgerande tuinslak, De Scheeken - Foto: Wilma Burema

Populier en esdoorn

Tijdens de wandeling wordt er regelmatig gestopt. De gidsen vertellen dan bijzonderheden over een plant of een specifieke boom. Wellicht wist je al dat een populier hoog kan worden, bij wind veel geruis veroorzaakt en ook uitermate geschikt (zacht) hout levert voor het maken van klompen. Maar velen weten niet waarom de populier zo ruist. De populier dankt zijn ruisende geluid aan de platte, lange bladstelen die loodrecht op het blad staan. Hierdoor kunnen de driehoekige bladeren al bij het minste zuchtje wind trillen en tegen elkaar slaan, waardoor een typisch ritselend of ratelend geluid ontstaat.
En deze boom herken je vast ook wel: de esdoorn. De zaden zijn beter bekend als 'helikoptertjes'. Bij de gewone esdoorn maken de zaadvleugels een scherpe hoek met elkaar en vormen vaak de letter 'V'. Bij de Noorse esdoorn staan de vleugels bijna in een rechte lijn van 180° tegenover elkaar (wijd uiteen).

De vogelwikke is een klimplant uit de vlinderbloemenfamilie en herkenbaar aan de paarsblauwe bloemtrosjes. De plant heeft bladeren met ranken en grijpt zich vast aan andere planten. De vogelwikke is belangrijk voor insecten. Waarom deze naam? Als je een bloempje van de tros haalt en dat zijwaarts op je hand legt en goed observeert, dan kan je er een vogeltje in herkennen met een klein zwart snaveltje: het donkere puntje waarmee het bloempje vastzat aan de tros

De natuur zit vol met kleine en grote verrassingen.

Bruin zandoogje in De Scheeken
Foto: Wilma Burema

Exoten

De reuzenbalsemien is een exoot die zich snel vermeerdert en ook in De Scheeken is te vinden. De zaden springen tot wel 7 meter ver. Het probleem is dat deze plant extreem snel groeit dicht langs waterkanten en beken. De reuzenbalsemien verstikt bijna alle inheemse planten en daarom trekken vrijwilligers van IVN Best op Heerenbeek deze planten handmatig met wortel en al eruit.
Alleen door dit het jaar daarna weer te herhalen zal het effect hebben, immers de zaden die al in de grond zaten kiemen toch weer uit. Gelukkig laat deze plant zich vrij gemakkelijk verwijderen.
De Japanse duizendknoop is daarentegen een zeer vervelende exoot. Het is ook erg arbeidsintensief om deze geheel te verwijderen en helaas zie je dat deze plant alles overwoekerd.

De wortels zijn ijzersterk, groeien tot wel 3 meter diep en verspreiden zich meters horizontaal. Ze groeien dwars door scheuren in funderingen, asfalt, muren en rioleringen heen, wat enorme schade veroorzaakt.

Onze enthousiaste IVN-gidsen geven veel meer leuke details over de omgeving, het landschapsbeheer en de verschillende begroeiingen. Na afloop worden deze vrijwilligers dan ook hartelijk bedankt voor het organiseren van deze boeiende zomerwandeling. Het is een aanrader voor iedereen die graag meer over de natuur wil weten en zich afvraagt is dat iets voor mij? Ja is het antwoord! Ervaar het zelf. Meld je vooraf aan via de website van IVN Best.

De foto's bij dit artikel zijn niet gemaakt tijdens de wandeling van dit artikel maar komen uit de promotiemap van de Werkgroep Natuurfotografie van IVN Best. Deze promotiemap kun je bekijken op de website van IVN Best.

Scan de qr code hiernaast om naar de promotiemap van de Werkgroep Natuurfotografie te gaan.

Basiscursus Groen - blok 2

Op 29 september gaat deel 2 van de de Basiscursus Groen van start. Een cursus met als doel mensen kennis te laten maken met een aantal onderdelen van de natuur. Geen diepgravende kennis maar gewoon kennismaken met de basis.

De cursus bestaat uit een aantal blokken verdeeld over anderhalf tot twee jaar. Per blok zijn er drie theorielessen en we sluiten het blok af met een excursie. Maar daarmee is het natuurlijk niet klaar. Met de opgedane kennis kunnen je zelf buiten aan de slag. Lekker zelf op onderzoek uitgaan in de natuur. Tijdens de cursus wordt je uitgelegd hoe je zelf aan de slag kan gaan en welke eventuele hulpmiddelen je daarbij kunt gebruiken.

Kortom een leuke cursus voor eenieder die wat meer wil weten over de natuur in onze (directe) omgeving. En iedereen kan er aan meedoen, er is geen kennis vooraf noodzakelijk!
Nieuwsgierig geworden? Kijk snel voor meer informatie op:
www.ivn.nl/afdeling/best/natuuractiviteiten/basiscursus-groen-blok-2 en meld je aan!

Dit zijn de data van het programma van het tweede blok

dinsdag 29 september - theorie avond 1 over amfibieën en reptielen
dinsdag 27 oktober - theorie avond 2 over paddenstoelen
zaterdag 31 oktober - paddenstoelenexcursie
dinsdag 17 november - theorie avond 3 over Best van de ijstijd tot nu

Werkgroepen

Werkgroep	Coördinator	Mailadres	Contactpersoon bestuur
activiteiten	Frits Verstappen	fritsverstappen@onsbrabantnet.nl	H. van Kessel
jeugdactiviteiten	Trees Cremers	treesjecremers@gmail.com	L. Erkelens
landschapsonderhoud	Jeroen Appeldoorn	jeroenappeldoorn1@gmail.com	H. van Kessel
natuurfotografie	Wilma Burema	fwivnbest@gmail.com	H. Groothelm
planten	Henk van Kessel	hmvankessel@onsmail.nl	H. van Kessel
pr & communicatie	Louise Mak	Louise.Mak@onsbrabantnet.nl	A. Dekker
scholen	Annelies Berende	anneliesberende@hotmail.com	L. Erkelens
vogels	Marco Renes	mrenes@onsbrabantnet.nl	F. Verstappen
wandelingen	Wim Vogel	jwhvogel@onsbrabantnet.nl	A. Dekker
wellkomstcommissie	Frans Erich	f.a.m.erich@onsbrabantnet.nl	H. van Kessel
facilitaire ondersteuning	Frans Erich	f.a.m.erich@onsbrabantnet.nl	H. van Kessel

Onze activiteiten deze herfst

Altijd van te voren aanmelden via de website (www.ivn.nl/best)
Kijk voor kosten, bijzonderheden en actuele informatie van een activiteit op de website.

Basiscursus Groen - Blok 2 - 3 theorie avonden en 1 excursie
zie pagina hiernaast

vrijdag 2 oktober – 13.30-16.00 uur
Ommetje Rijsingen – Beleef-de-seizoenen: herfstwandeling
Gidsen: Marjel van Dijk en Annemieke Renders
13.30 uur verzamelen bij Prinsenhof, Hoofdstraat 43, Best
13.45 uur start wandeling P-plaats "De Helden van Kien", Bremhorst 1, Sint-Oedenrode

zaterdag 10 oktober 13.00-17.00 en zondag 11 oktober – 14.00-17.00 uur
Natuur in beeld - foto expositie - Werkgroep Natuurfotografie van IVN Best
Locatie: 't Tejaterke, Max de Bossustraat 1, Best

dinsdag 20 oktober – 13.30 uur
Best-Kort-herfstwandeling - o.l.v. Henk van Kessel (gids) en Els Maris
Start: P-plaats 't Boshuys, Sonseweg 39, Best

zaterdag 24 oktober – 18.30-20.00 uur
Op expeditie in het donker - voor kinderen van 6-12 jaar
o.l.v. Marijke Abrahams, Trees Cremers e.a.
Start: fietsbrug over de A2, Oude Rijksweg/Speelheideweg, Best

zondag 25 oktober – 9.30-11.00 uur
Mindfulness natuurwandeling - o.l.v. Adrie Brands (gids) en Judith Postuma
Start: Joe Mann grafsteen, Boslaan-Zuid, Best

donderdag 5 november – 13.30-16.00 uur
Smalwater/Kampina – Beleef-de-seizoenen: herfstwandeling
Gidsen: Annemieke Renders en Ine Franken
13.30 uur verzamelen bij Prinsenhof, Hoofdstraat 43, Best
13.45 uur start wandeling P-plaats hoek Kempseweg/Annadreef, Boxtel

zaterdag 7 november – 10.00-15.00 uur
Natuurwerkdag - Kijk voor activiteiten en aanmelden op www.natuurwerkdag.nl

zondag 15 november – 13.30-16.30 uur
Herfstwandeling Landgoed Venrode - Gidsen: Petra van Dorp en Ivon van der Pasch
13.30 uur verzamelen bij Prinsenhof, Hoofdstraat 43, Best
14.00 uur start wandeling De Ketting, Boxtel (Oostkant A2)

zondag 22 november – 10.00-12.00 uur
Wat een dier, die wolf! - voor kinderen van 8-12 jaar
o.l.v. Jan Ackermans, Marjel van Dijk en Ans Wester
Locatie: Campus Westerwind, Lage Vleutweg 7, Best

donderdag 26 november – 20.00 – 22.00 uur
Flora en fauna spoorbermen in Nederland - Lezing door ProRail
Locatie: foyer 't Tejaterke Max de Bossustraat 1, Best

donderdag 3 december – 13.30-16.00 uur
Rondje Vresselsbos – Beleef-de-seizoenen: herfstwandeling
Gidsen: Henk van Kessel en Jacqueline van Boven
13.30 uur verzamelen bij Prinsenhof, Hoofdstraat 43, Best
13.45 uur start wandeling P-plaats Hei-eind, Sint Oedenrode

